

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลไร่ใต้

อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
ปี 2567

จัดทำโดย
สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี

Email: ubn01@ladd.go.th

<http://orgweb.ladd.go.th>

คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ได้นำแนวคิดของ องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations : FAO) และ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดินร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดินร่วมกับสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4 และสถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี ในการดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่างๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดินที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี

กันยายน 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-1
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-9
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)	4-1
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	8-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดอุบลราชธานี	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี	2-6
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566	2-10
2-5	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566	2-11
3-1	สมบัติที่ดิน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี	3-4
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี	6-5
7-1	กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-5
7-2	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
2-2	กราฟสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี
2-3	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี
7-1	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1)วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนายั่งยืน...

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอด ห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) เพื่อให้ บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นในการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วย ชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดดินที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด ซึ่งบริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ร้อยละของแผน การใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั้งประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น และอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio – Circular – Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566–30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทรัพยากร ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะกรรมการวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน/สมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของงบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของงบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

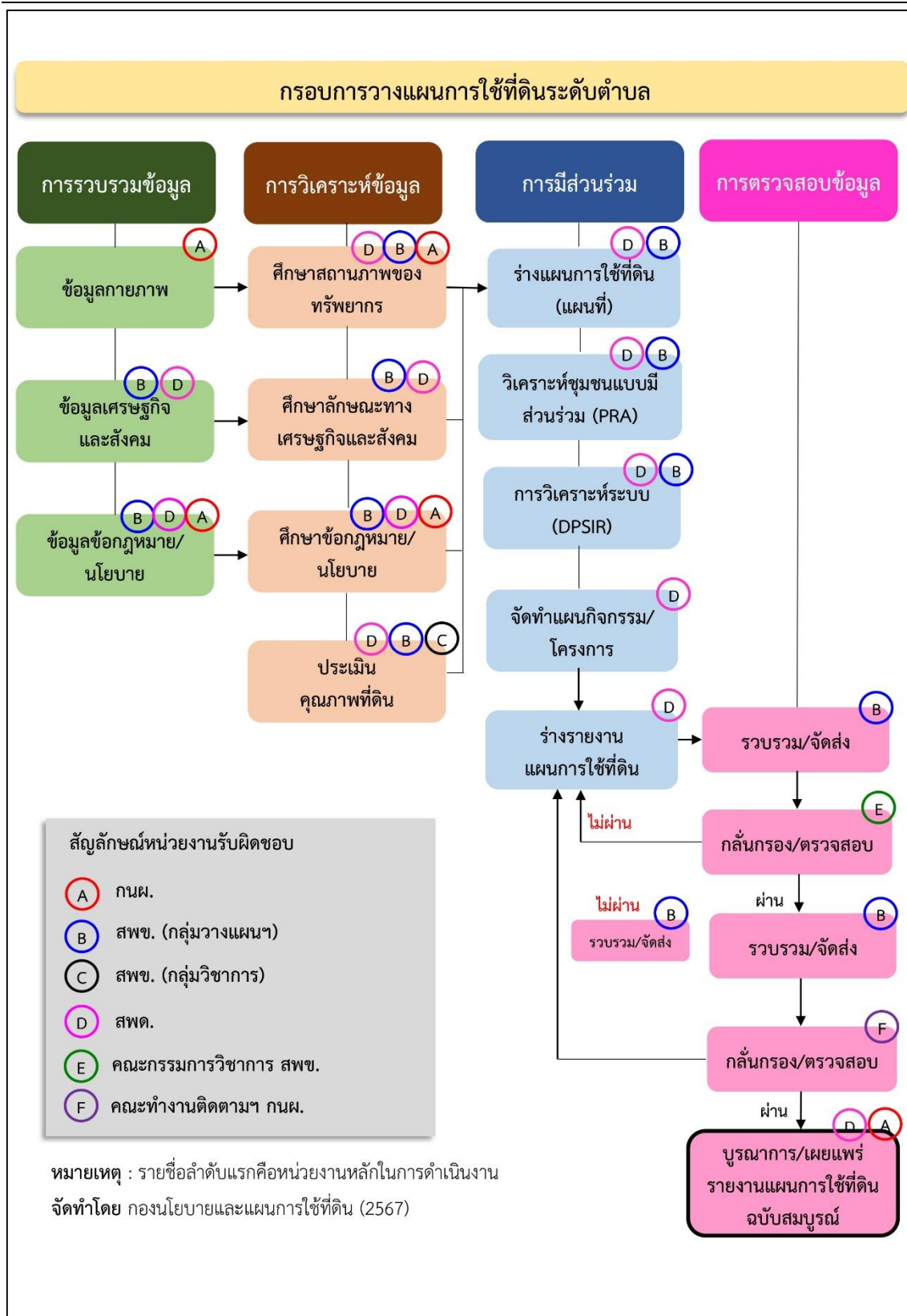

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล แสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“ตำบลน่าอยู่ เชิดชูคุณธรรมงามล้ำประเพณี มีมาตรฐานการศึกษาพัฒนาสุขภาพ สร้างสังคมอุดม
น้ำใจ ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง” (องค์การบริหารส่วนตำบลไรใต้, 2567)

รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอบึงสามพัน มีพื้นที่ประมาณ 119.12 ตารางกิโลเมตร หรือ 74,447 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลบึงมะแล้ง ตำบลแก้งโดม อำเภอสว่างวีระวงศ์ ตำบลโพธิ์ไทร อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลนาโพธิ์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลดอนจิก ตำบลนาโพธิ์ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลนาดี อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน ดังนี้

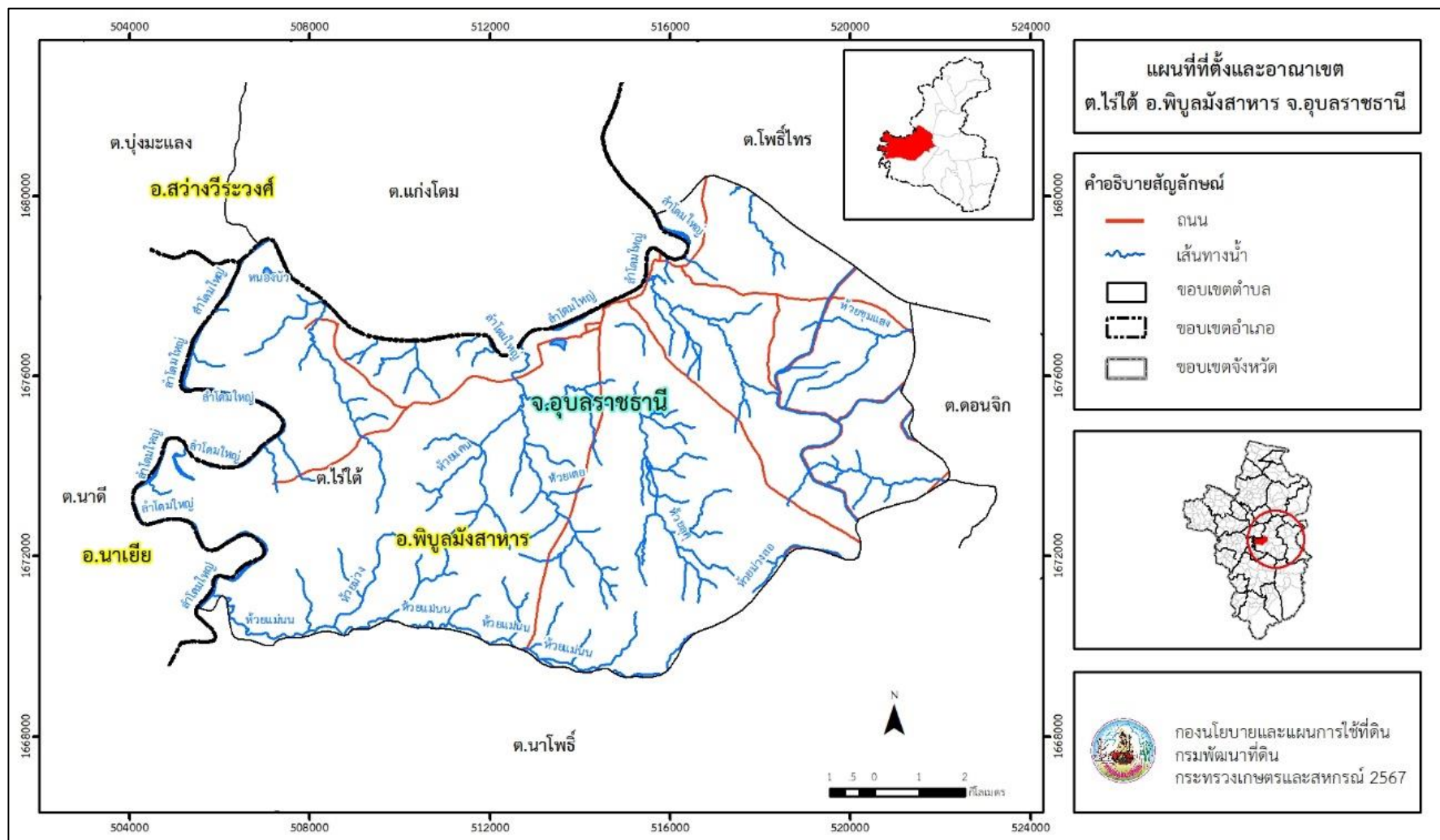
หมู่ที่ 1 บ้านแก้งโพธิ์	หมู่ที่ 2 บ้านผักหย่า
หมู่ที่ 3 บ้านผักหย่า	หมู่ที่ 4 บ้านไรใต้
หมู่ที่ 5 บ้านไร่กลาง	หมู่ที่ 6 บ้านไร่เหนือ
หมู่ที่ 7 บ้านโนนค้อ	หมู่ที่ 8 บ้านโนนสุข
หมู่ที่ 9 บ้านไร่โดม	หมู่ที่ 10 บ้านแก้งกอก
หมู่ที่ 11 บ้านลุด	หมู่ที่ 12 บ้านนาคลอง
หมู่ที่ 13 บ้านไร่พัฒนา	หมู่ที่ 14 บ้านศรีภูดิน
หมู่ที่ 15 บ้านโนนสร้างคำ	

2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ดอน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ และลูกคลื่นลอนลาด มีลำน้ำ ลำห้วยไหลผ่านที่สำคัญ เช่น ลำโดมใหญ่ ห้วยแคน ห้วยชุมแสง ห้วยเตย ห้วยม่วง ห้วยม่วงสอ ห้วยแม่่น ห้วยลุด

แผนการใช้ที่ดินตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศ (พ.ศ. 2537-2566) พบว่า ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 36.8 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 17.6 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1,661.0 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 128 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด ในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 338.0 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 20 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566) ณ สถานีตรวจอากาศเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงปลายเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)

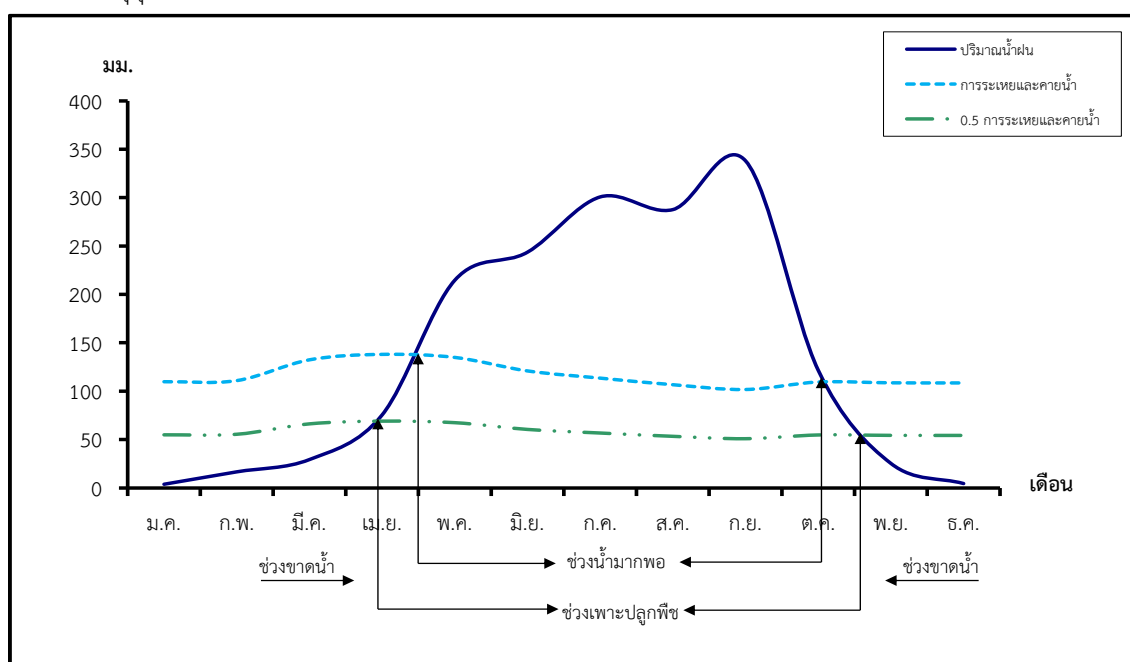
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดอุบลราชธานี^{1/}

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ.)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ^{2/} (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ^{2/} (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	17.6	32.1	23.9	68.0	3.8	1.1	109.7	3.8
ก.พ.	19.2	34.2	25.9	65.0	16.6	2.2	110.9	16.2
มี.ค.	22.5	36.1	28.4	65.0	29.3	4.6	132.4	27.9
เม.ย.	24.3	36.8	29.5	69.0	75.4	8.0	138.0	66.3
พ.ค.	24.8	35.1	28.9	77.0	214.6	16.4	134.9	140.9
มิ.ย.	24.8	34.0	28.5	80.0	243.6	17.5	120.9	148.7
ก.ค.	24.4	32.7	27.8	83.0	300.7	20.4	113.5	155.1
ส.ค.	24.4	32.4	27.6	84.0	287.6	20.9	106.6	153.8
ก.ย.	24.1	32.2	27.3	85.0	338.0	20.5	101.7	158.8
ต.ค.	22.9	32.3	26.8	81.0	121.6	11.5	109.4	97.9
พ.ย.	21.2	32.7	26.1	74.0	25.3	4.0	108.6	24.3
ธ.ค.	18.6	31.7	24.2	70.0	4.5	1.4	108.5	4.5
เฉลี่ย	22.4	33.5	27.1	75.1	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,661.0	128.5	1,395.1	998.2

หมายเหตุ : ^{1/}เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

^{2/}จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)

รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี

2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

จากฐานข้อมูลของกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ปี 2567 พบว่าสภาพการใช้ที่ดินตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

2.5.1 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,942 ไร่ หรือร้อยละ 2.61 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ และลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร เป็นต้น

2.5.2 พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 62,358 ไร่ หรือร้อยละ 83.75 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) พื้นที่เกษตรผสมผสาน มีเนื้อที่ 140 ไร่ หรือร้อยละ 0.19 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

2) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 47,685 ไร่ หรือร้อยละ 64.05 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว และนาร้าง

3) พืชไร่ มีเนื้อที่ 5,323 ไร่ หรือร้อยละ 7.15 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มันสำปะหลัง มะเขือเทศ และไร่ร้าง เป็นต้น

4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 7,882 ไร่ หรือร้อยละ 10.58 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส และปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 930 ไร่ หรือร้อยละ 1.25 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ มะม่วงหิมพานต์ มะพร้าว และมะม่วง เป็นต้น

6) พืชสวน มีเนื้อที่ 150 ไร่ หรือร้อยละ 0.20 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

7) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 75 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 173 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

2.5.3 พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 5,611 ไร่ หรือร้อยละ 7.54 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าผลัดใบสมบูรณ์

2.5.4 พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,093 ไร่ หรือร้อยละ 1.47 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง คลองชลประทาน และบ่อน้ำในไร่นา เป็นต้น

2.5.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 3,443 ไร่ หรือร้อยละ 4.63 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ ไม้ละเมาะ ทุ่งหญ้าธรรมชาติ และพื้นที่ลุ่ม เป็นต้น

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,942	2.61
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	1,600	2.15
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	322	0.43
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	9	0.01
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	11	0.02
A	พื้นที่เกษตรกรรม	62,358	83.75
A001	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	140	0.19
A100	นาไร่	181	0.24
A101	นาข้าว	47,504	63.81
A200	ไร่ไร่	26	0.04
A202	ข้าวโพด	9	0.01
A204	มันสำปะหลัง	5,241	7.04
A224	มะเขือเทศ	39	0.05
A229	พริก	8	0.01
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เลื่อมโทรม	122	0.17
A302	ยางพารา	7,342	9.86
A302/A415	ยางพารา/มะละกอ	2	-
A303	ปาล์มน้ำมัน	166	0.22
A304	ยูคาลิปตัส	207	0.28
A305	สัก	40	0.05
A317/A401	หมาก/ไม้ผลผสม	3	-
A403	ทุเรียน	1	-
A405	มะพร้าว	13	0.02
A407	มะม่วง	13	0.02
A407/A408	มะม่วง/มะม่วงหิมพานต์	9	0.01
A408	มะม่วงหิมพานต์	893	1.20
A419	มังคุด	1	-
A502	พืชผัก	150	0.20

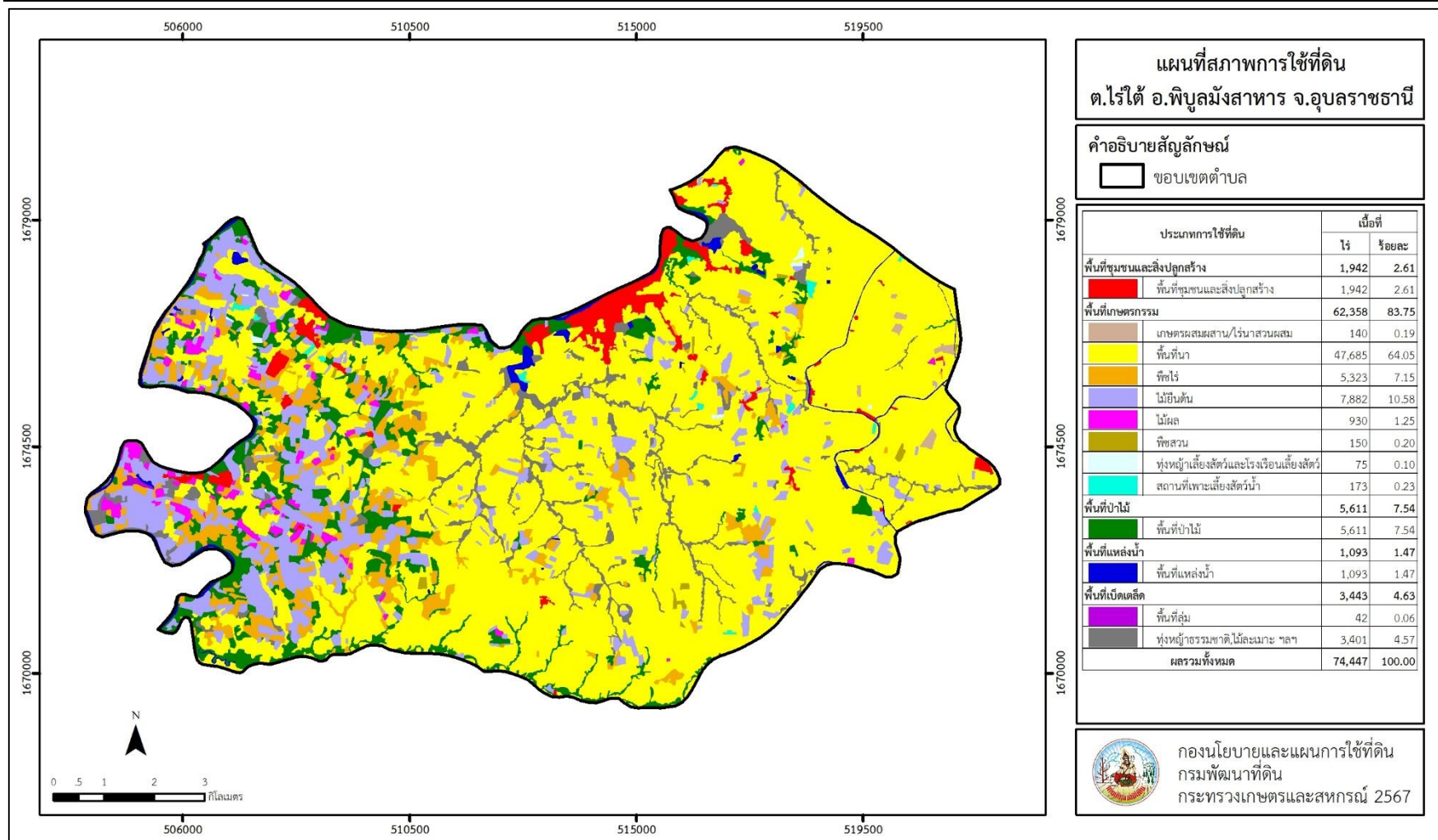
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	2	-
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	68	0.09
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	5	0.01
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	173	0.23
F	พื้นที่ป่าไม้	5,611	7.54
F200	ป่าผลัดใบรกร้างพื้นที่ป่า	5,488	7.37
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	123	0.17
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	3,443	4.63
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	107	0.14
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	3,279	4.41
M201	พื้นที่ลุ่ม	42	0.06
M405	พื้นที่ถม	15	0.02
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,093	1.47
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	683	0.92
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	61	0.08
W201	อ่างเก็บน้ำ	42	0.06
W202	บ่อน้ำในไร่นา	122	0.16
W203	คลองชลประทาน	185	0.25
ผลรวมทั้งหมด		74,447	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลไร้ใต้ มีประชากรรวม 8,054 คน แยกเป็นชาย 4,030 คน เป็นหญิง 4,024 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 68 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,187 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่เข้ามาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,199 ครัวเรือน หรือร้อยละ 69.00 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 988 ครัวเรือน หรือร้อยละ 31.00 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลไร้ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลไร้ใต้	3,187	4,030	4,024	8,054
หมู่ที่ 1 แก่งโพธิ์	120	162	197	359
หมู่ที่ 2 ผักหย่า	161	233	228	461
หมู่ที่ 3 ผักหย่า	131	145	162	307
หมู่ที่ 4 ไร้ใต้	223	290	298	588
หมู่ที่ 5 ไร่กลาง	179	163	177	340
หมู่ที่ 6 ไร่เหนือ	277	390	391	781
หมู่ที่ 7 โนนค้อ	344	395	386	781
หมู่ที่ 8 โนนสุข	256	360	335	695
หมู่ที่ 9 ไร่โตม	219	206	212	418
หมู่ที่ 10 แก่งกอก	177	212	177	389
หมู่ที่ 11 ลุด	188	261	243	504
หมู่ที่ 12 นาคลอง	194	270	262	532
หมู่ที่ 13 ไร่พัฒนา	355	408	430	838
หมู่ที่ 14 ศรีภูดิน	215	320	352	672
หมู่ที่ 15 โนนสร้างคำ	148	215	174	389

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด¹⁾	3,187	100.00
-จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	2,199	69.00
-จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียน	988	31.00

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)

2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 74,447 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 3,187 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ย ครัวเรือนละ 23.36 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 62,358 ไร่ หรือร้อยละ 83.75 ของพื้นที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ย ครัวเรือนละ 28.36 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 2,199 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่ง เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2566 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ปีละ 171,011.59 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 67,237.88 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 116,579.34 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 45,836.35 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่าย ครัวเรือนปีละ 54,432.25 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 21,401.53 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร้ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลไร้ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลไร้ใต้	77,781.48	46,319.58	24,895.91	22,014.62	171,011.59	67,237.88	116,579.34	45,836.35
หมู่ที่ 1 แก่งโพธิ์	80,978.26	43,684.78	41,413.04	19,728.26	185,804.35	85,899.50	117,826.09	54,472.36
หมู่ที่ 2 ผักหย่า	56,254.39	26,885.96	18,607.02	30,447.37	132,194.74	52,146.02	176,771.93	69,730.10
หมู่ที่ 3 ผักหย่า	56,477.27	27,897.73	19,363.64	21,636.36	125,375.00	53,043.27	74,465.92	31,504.81
หมู่ที่ 4 ไร้ใต้	85,586.21	36,403.45	10,991.04	5,400.00	138,380.70	52,664.57	41,307.59	15,720.73
หมู่ที่ 5 ไร่กลาง	66,989.58	37,572.92	17,503.13	9,520.99	131,586.61	56,394.26	63,969.79	27,415.63
หมู่ที่ 6 ไร่เหนือ	93,540.37	59,316.77	41,366.71	41,994.84	236,218.70	77,614.71	202,653.87	66,586.27
หมู่ที่ 7 โนนค้อ	38,860.29	36,323.53	23,191.18	15,382.35	113,757.35	46,740.18	97,977.94	40,256.80
หมู่ที่ 8 โนนสุข	139,339.39	48,415.15	27,070.71	24,939.39	239,764.65	122,354.12	186,563.64	95,205.15
หมู่ที่ 9 ไร่โดม	53,907.26	40,177.42	21,811.29	30,951.61	146,847.58	54,846.69	116,953.23	43,681.33
หมู่ที่ 10 แก่งกอก	85,392.16	18,387.25	5,574.51	63.73	109,417.65	50,500.45	37,576.47	17,342.99
หมู่ที่ 11 ลูคุ	112,600.00	67,080.00	44,160.00	35,580.00	259,420.00	111,339.06	172,460.50	74,017.38
หมู่ที่ 12 นาคลอง	81,632.81	58,843.75	25,023.48	15,468.75	180,968.80	70,407.31	67,085.94	26,100.30
หมู่ที่ 13 ไร่พัฒนา	71,011.76	81,764.71	23,512.94	30,444.71	206,734.12	72,018.03	124,659.41	43,426.43
หมู่ที่ 14 ศรีภูดิน	78,512.99	50,564.94	27,306.49	14,918.83	171,303.25	59,149.55	124,858.92	43,112.72
หมู่ที่ 15 โนนสร้างคำ	76,078.65	31,353.93	25,449.44	28,286.52	161,168.54	68,961.54	122,735.40	52,516.59

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)

บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ ไม่พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตวนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า) ในพื้นที่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ คือ เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 10,322 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4B เนื้อที่ 20,413 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5B เนื้อที่ 54,034 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลไร่ใต้ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2537-2566) มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,661.0 มิลลิเมตรต่อปี

3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่ภายในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลไร่ใต้ มีแหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ ลำโดมใหญ่ หนองบัว ห้วยแคน ห้วยชุมแสง ห้วยเตย ห้วยม่วง ห้วยม่วงสอ ห้วยแม่นัน และห้วยลุ่ม

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลไร่ใต้ มีจำนวน บ่อบาดาลราชการจำนวน 19 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชนจำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 15 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 1 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Lah-fl-sIA ดินละหอนทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,264 ไร่ หรือร้อยละ 3.04 ของพื้นที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Smi-slB ชุดดินศรีเมืองใหม่ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 22,981 ไร่ หรือร้อยละ 30.87 ของพื้นที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน St-sIA ชุดดินสีทน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 734 ไร่ หรือร้อยละ 0.99 ของพื้นที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 12 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Ht-slB ชุดดินห้วยแถลง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,302 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของพื้นที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Kg-slB ชุดดินคำบง มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12,901 ไร่ หรือร้อยละ 17.33 ของพื้นที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Kmr-lA ชุดดินเขมราฐ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วน ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 759 ไร่ หรือร้อยละ 1.02 ของพื้นที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Kmr-sIA ชุดดินเขมราฐ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,472 ไร่ หรือร้อยละ 4.66 ของพื้นที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Kmr-slB ชุดดินเขมราฐ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 3,347 ไร่ หรือร้อยละ 4.49 ของพื้นที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Kng-slB ชุดดินคง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,708 ไร่ หรือร้อยละ 2.29 ของพื้นที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Kt-slB ชุดดินโคราช มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 281 ไร่ หรือร้อยละ 0.38 ของพื้นที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Nbd-slB ชุดดินหนองบัวแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 9,931 ไร่ หรือร้อยละ 13.34 ของพื้นที่ตำบล
- 9) หน่วยแผนที่ดิน Nbd-slC ชุดดินหนองบัวแดง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Nu-lsB ชุดดินนาคู มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 12,110 ไร่ หรือร้อยละ 16.27 ของพื้นที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Ptc-mw-sLA ดินปึกธงชัยที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,028 ไร่ หรือร้อยละ 1.38 ของพื้นที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Ptk-slB ชุดดินพระทองคำ มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,073 ไร่ หรือร้อยละ 1.44 ของพื้นที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 1 หน่วยแผนที่ คือ หน่วยแผนที่ดิน W พื้นที่น้ำ มีเนื้อที่ 544 ไร่ หรือร้อยละ 0.73 ของพื้นที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 32,924 ไร่ หรือร้อยละ 44.23 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินหนองบัวแดง (Nbd) และชุดดินศรีเมืองใหม่ (Smi) และปัญหาดินทรายจัด มีเนื้อที่ 12,901 ไร่ หรือร้อยละ 17.33 ของพื้นที่ตำบล คือ ชุดดินค่าง (Kg)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลไร้ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร้ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลไร้ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	ความลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน (cmol/kg)	ความอิ่มตัวเบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการนำไฟฟ้า (dS/m)	ความลึกของชั้นจาโรไซด์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Ht-slB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	1,302	1.75
Kg-lsB	2-5	>150	มากเกินไปถึงดี	ต่ำ	<10	35-75	6.0-6.5	6.5-7.0	<2	-	12,901	17.33
Kmr-lA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	759	1.02
Kmr-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	3,472	4.66
Kmr-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	2,368	3.18
Kmr-slB*	2-5	>150	ดีปานกลาง	ปานกลาง	<10	<35	4.5-6.0	4.5-5.5	<2	-	979	1.31
Kng-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-5.5	5.5-7.0	<2	-	1,708	2.29
Kt-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	281	0.38
Lah-fl-slA	0-2	>150	ดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	2,264	3.04
Nbd-slB	2-5	0-50	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-5.5	<2	-	9,931	13.34
Nbd-slC	5-12	0-50	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-5.5	<2	-	12	0.02
Nu-lsB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	4.5-5.0	<2	-	12,110	16.27
Ptc-mw-slA	0-2	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.0	<2	-	1,028	1.38
Ptk-slB	2-5	>150	ดีปานกลาง	ต่ำ	<10	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	1,073	1.44
Smi-slB	2-5	0-50	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	<10	<35	5.0-5.5	5.0-5.5	<2	-	22,981	30.87
St-slA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ต่ำ	10-20	35-75	5.0-5.5	5.5-6.5	<2	-	734	0.99
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	544	0.73
รวมทั้งหมด											74,447	100.00

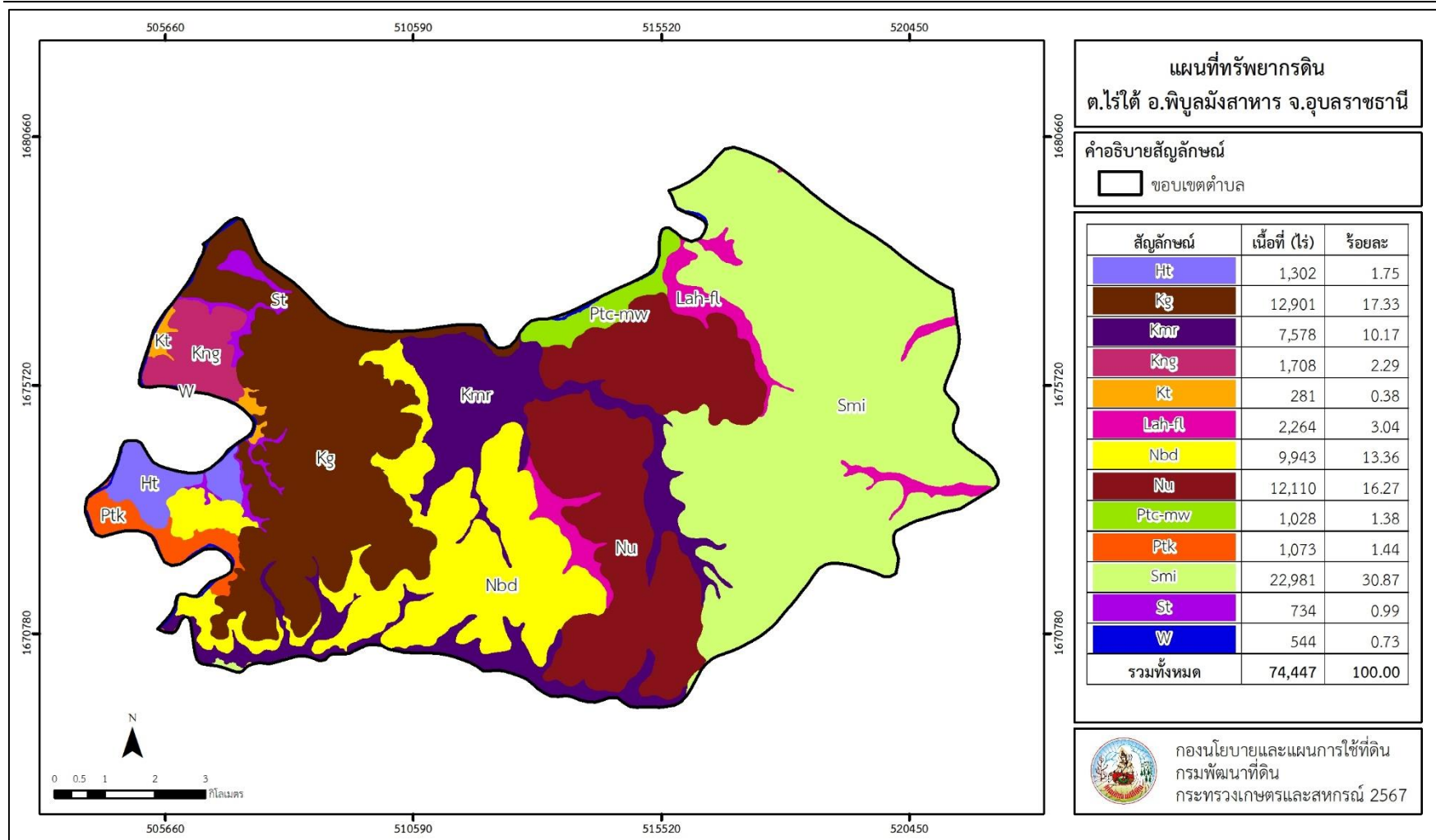
หมายเหตุ: 1. * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2566)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลไร่ใต้

1) ดินเสื่อมสภาพ ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และขาดธาตุอาหารในดิน

2) สภาพพื้นที่การเกษตรเป็นดินทราย บางแห่งดินตื้น สภาพดินเป็นกรด

3) ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ

4) ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

5) น้ำไม่สะอาด มีการปนเปื้อน

6) ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลไร่ใต้

1) แก้ไขปัญหาสภาพดินเสื่อมโทรม และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

3) องค์ความรู้ในการผลิตสารอินทรีย์ใช้ทดแทนสารเคมี และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ด้านโรค และแมลง

4) ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค

5) เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

1.1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์

1.2) น้ำเพื่อการ อุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอ

1.3) การเพาะปลูกพืช

1.4) เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 6 ประการ คือ

- 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) จัดหาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภคและใช้ทางการเกษตร
- 2.3) การบริหารจัดการระบบน้ำบาดาลและระบบน้ำประปา
- 2.4) การปลูกพืช และการจัดการศัตรูพืชตามหลักวิชาการ
- 2.5) แก้ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์
- 2.6) การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 6 ประการ คือ

- 3.1) ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
- 3.3) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
- 3.4) ขาดความรู้เรื่องการเพาะปลูกพืช การป้องกันกำจัดแมลง
- 3.5) ขาดความรู้ในการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- 3.6) การเรียกร้องกรรมสิทธิ์ที่ดิน

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 5 ประการ คือ

- 4.1) ผลผลิตตกต่ำ/ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.2) แหล่งน้ำตื้นเขิน มีการปนเปื้อนสารเคมี
- 4.3) เกษตรกรมีหนี้สิน
- 4.4) เกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมโครงการของรัฐได้ เนื่องจากเงื่อนไขการขาด

เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

- 4.5) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต สุขภาพไม่ดี

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
อดีต-ปัจจุบัน

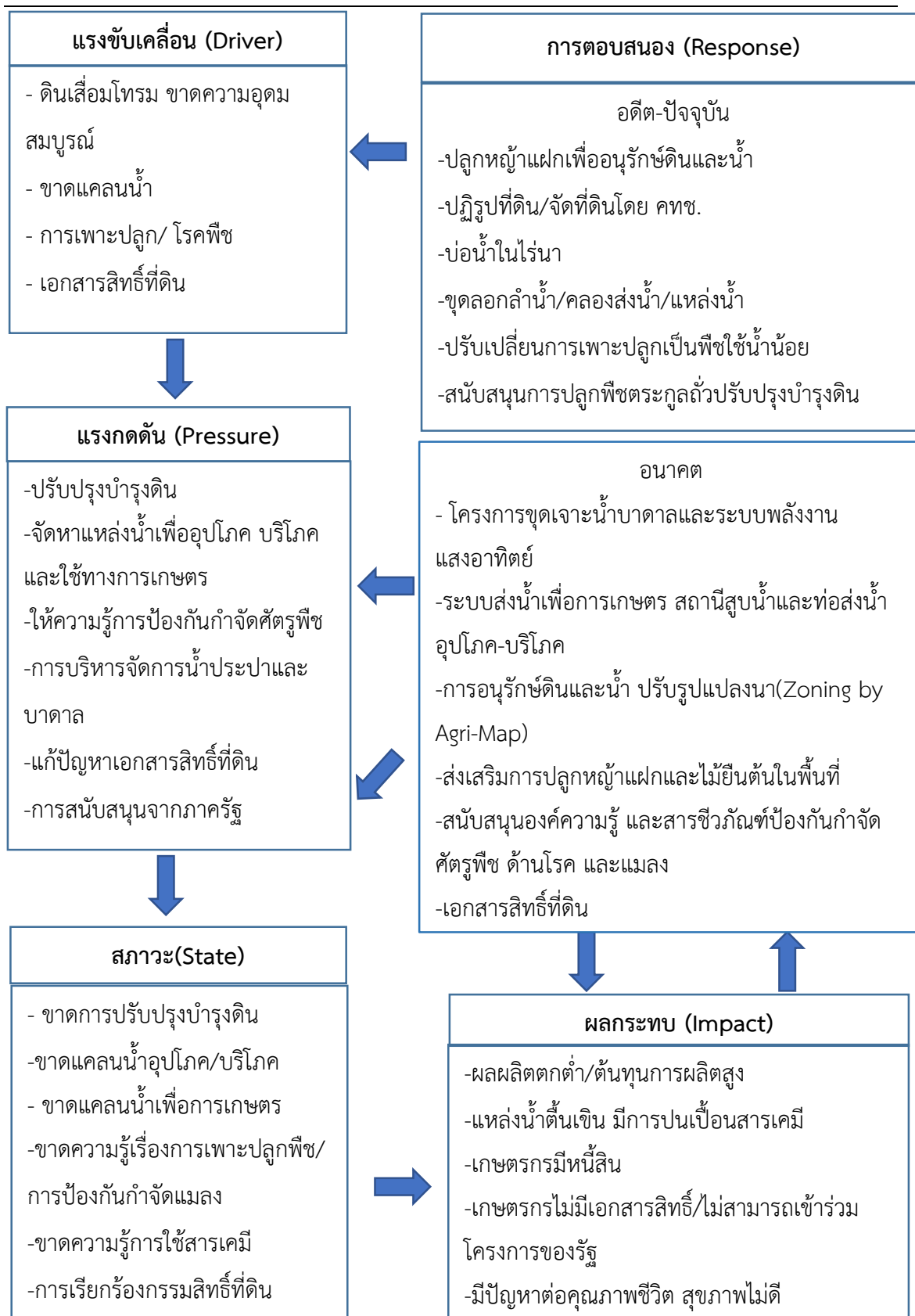
เก็บน้ำในดิน

- 5.1) ปลูกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกัก
- 5.2) การปฏิรูปที่ดิน
- 5.3) จัดที่ดินโดย คทช.
- 5.4) บ่อน้ำไรนา
- 5.5) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
- 5.6) ปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกเป็นพืชใช้น้ำน้อย
- 5.7) สนับสนุนการปลูกพืชตระกูลถั่ว ปรับปรุงบำรุงดิน

อนาคต

- 5.8) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาล และใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์
- 5.9) ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค
- 5.10) โครงการการอนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงแปลงนาตามพื้นที่ไม่เหมาะสมทางการเกษตร (Zoning by Agri-Map)
- 5.11) ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกและไม้ยืนต้นในพื้นที่
- 5.12) สนับสนุนองค์ความรู้ และสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช ด้านโรคและแมลง
- 5.13) สนับสนุนองค์ความรู้การจัดการดินและพืช
- 5.14) เอกสารสิทธิที่ดิน
- 5.15) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล รายละเอียดดังรูปที่ 4-1

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.2.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคมและจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ 105 และ กข 15

2) ข้าวนาปรัง เกษตรกรจะปลูกข้าวหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี โดยปลูกระหว่าง เดือนธันวาคมถึงเมษายน พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ กข 15 และ กข 10

4.2.2 พื้นที่ดอน

1) พืชไร่ ได้แก่ มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลัง ระหว่างเดือนเมษายนถึง พฤศจิกายน ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 8 เดือน

2) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้

3) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ ไม้ผลผสม และอินทผาลัม

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พื้นที่ลุ่ม												
ข้าว					ข้าวนาปี							
	ข้าวนาปรัง											
พื้นที่ดอน												
พืชไร่					มันสำปะหลัง							
ไม้ยืนต้น	ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส ไม้											
ไม้ผล	ไม้ผลผสม อินทผาลัม											
พืชสวน	พืชผัก											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้น ๆ เหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่าง ๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือกิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต

ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1 การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2 ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3 ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1 สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2 ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าว พืชผักไม้ผลผสม

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2

ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

หน่วยที่ดิน	ยางพารา	มันสำปะหลัง	ข้าว	พืชผัก	ไม้ผลผสม
Ht-slB	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Kg-lsB	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Kmr-lA	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ns
Kmr-slA	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ns
Kmr-slB	S2ons	S2ons	S2ewons	S2ns	S2ns
Kmr-slB*	S2on	S2on	S2ewon	S2n	S2n
Kng-slB	S2os	S2os	S2ewos	S2s	S2s
Kt-slB	S2ons	S2ons	S2ewons	S2ns	S2ns
Lah-fl-slA	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ns
Nbd-slB	S3r	S3r	S2ewrons	S3r	S3r
Nbd-slC	S3r	S3r	S3ew	S3r	S3r
Nu-lsB	S2ns	S2ns	S3o	S2ns	S2ns
Ptc-mw-slA	S2ons	S2ons	S2ons	S2ns	S2ns
Ptk-slB	S2ons	S2ons	S2ewons	S2ns	S2ns
Smi-slB	S3ro	N	S2ewrns	N	S3ro
St-slA	S3o	N	S2s	N	S3o

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน
ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน
- w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร
- r = สภาพการหยั่งลึกของราก
- o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
- n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร
- s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการราชการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายในปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับการต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนว

ทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี สามารถกำหนดออกเป็น 5 เขตหลัก ได้แก่ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง(ประเภทที่ 1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 62,351 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 83.75 ของพื้นที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง พื้นที่เขตนี้มีศักยภาพในการผลิตรองจากเขตเกษตรกรรมชั้นดี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) และเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) เป็นเขตที่มีการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะระบบชลประทาน มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม ติดข้อจำกัดจากลักษณะดิน ซึ่งมีสมบัติดินที่ไม่เหมาะสมบางประการ มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2211) มีเนื้อที่ 6,596 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 8.86 ของพื้นที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่เป็นลักษณะ นาปีตามด้วยนาปรัง และบางพื้นที่ทำนาปีตามด้วยพืชฤดูแล้งชนิดต่าง ๆ เช่น พืชผักหลังนา

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2212) มีเนื้อที่ 16 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ไม้ผลผสม

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2213) มีเนื้อที่ 89 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.12 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยูคาลิปตัส

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2214) มีเนื้อที่ 8 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ มันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2215) มีเนื้อที่ 173 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.23 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

(2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตร โดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้ มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 16,055 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 21.57 ของพื้นที่ตำบล และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 396 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.53 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ มะม่วง ลำไย มะขาม

- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 2,540 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 3.41 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ยูคาลิปตัส ปาล์มน้ำมัน

- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 1,435 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.93 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง

- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 60 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรม ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่างๆ การทำ การเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่ เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งราก พืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถใน การอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนา ปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้ สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 25,030 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 33.62 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 523 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.70 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูกได้แก่ ไม้ผลผสม

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 5,257 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 7.06 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูกได้แก่ ยางพารา

(4) เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2340) มีเนื้อที่ 3,870 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.20 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูกได้แก่ มันสำปะหลัง

(5) เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2350) มีเนื้อที่ 55 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 173 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.23 ของพื้นที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 75 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และเขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2510) ปัจจุบันมีการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 2 ไร่ โดยชนิดของหญ้าที่พบ ได้แก่ หญ้าเนเปียร์

(2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 73 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล

6.2.2 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,941 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.61 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 1,921 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 2.58 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต (สัญลักษณ์ 3200) มีเนื้อที่ 20 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินประเภทโรงงานอุตสาหกรรม แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรประเภทต่าง ๆ

6.2.3 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,094 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.47 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 743 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 351 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.47 ของพื้นที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.4 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 3,449 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.63 ของพื้นที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น เหมืองแร่ ที่ทิ้งขยะ หาดทราย ไม้พุ่ม เป็นต้น

6.2.5 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 5,613 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 7.54 ของพื้นที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดินหรือปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน

ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตเกษตรกรรม	62,351	83.75
1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1)	6,882	9.24
1) เขตทำนา	6,596	8.86
2) เขตปลูกไม้ผล	16	0.02
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	89	0.12
4) เขตปลูกพืชไร่	8	0.01
5) เขตปลูกพืชทางเลือก	173	0.23
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	20,486	27.52
1) เขตทำนา	16,055	21.57
2) เขตปลูกไม้ผล	396	0.53
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	2,540	3.41
4) เขตปลูกพืชไร่	1,435	1.93
5) เขตปลูกพืชทางเลือก	60	0.08
1.3 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	1,230	2.97
1) เขตทำนา	25,030	33.62
2) เขตปลูกไม้ผล	523	0.70
3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	5,257	7.06
4) เขตปลูกพืชไร่	3,870	5.20
5) เขตปลูกพืชทางเลือก	55	0.07

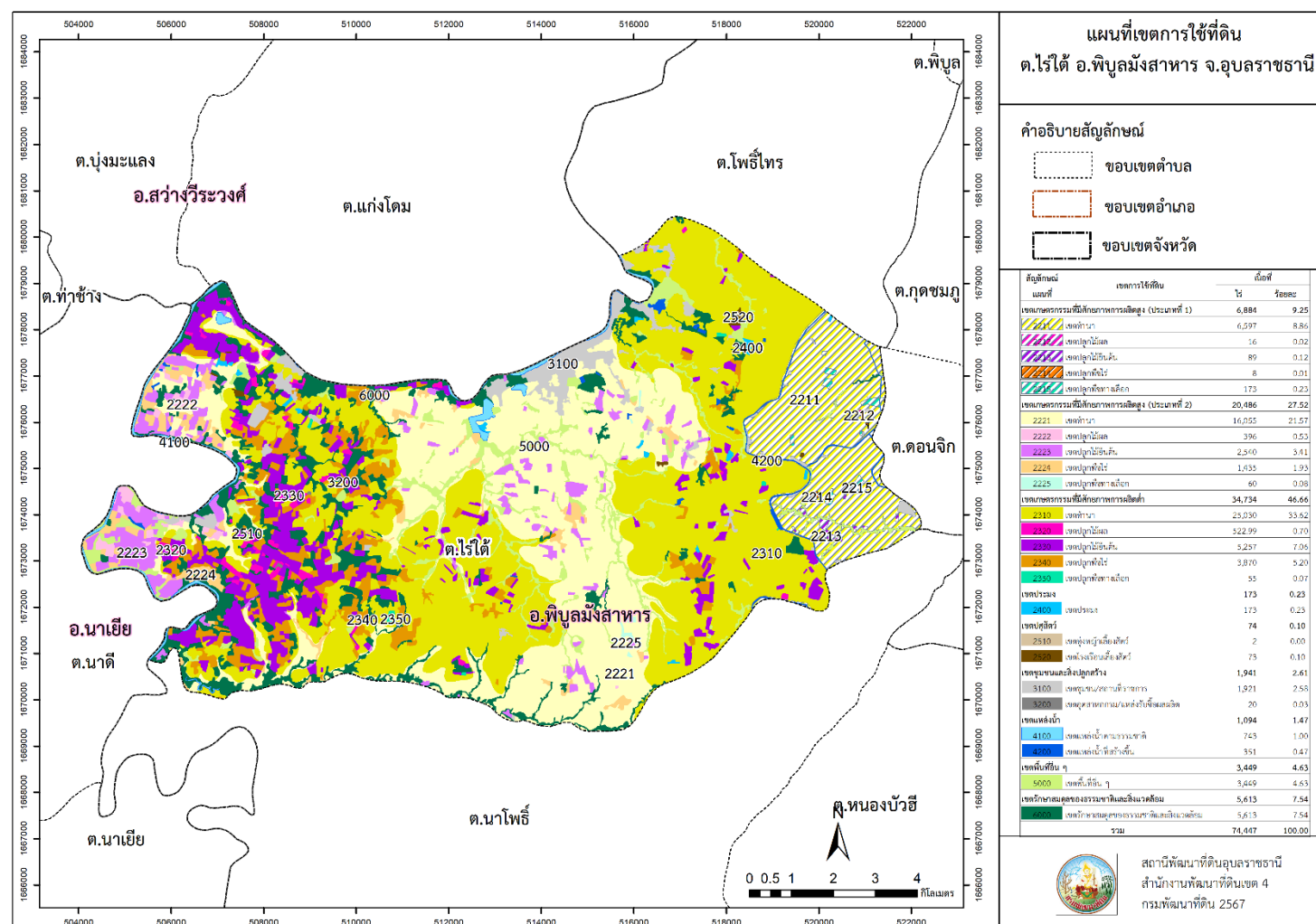
ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1.4 เขตประมง	23	0.06
1.6 เขตปศุสัตว์	64	0.15
1) เขตทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	38	0.09
2) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	27	0.06
2. เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,941	2.61
2.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	1,921	2.58
2.2 เขตอุตสาหกรรม/แหล่งรับซื้อผลผลิต	20	0.03
3. เขตแหล่งน้ำ	1,094	1.47
3.1 เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	743	1.00
3.2 เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	351	0.47
4. เขตพื้นที่อื่น ๆ	3,449	4.63
5. เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5,613	7.54
รวม	74,447	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร่ได้ อำเภอบึงมะลิ จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลไร่ได้ อำเภอบึงมะลิ จังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลไรใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี แล้วนั้นจะมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลไรใต้ ไปเสนอต่อสภาตำบลไรใต้ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานีนำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ ได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

7.2.1 เขตทำนา การปรับปรุงบำรุงดิน มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด โดยผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- 4) การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรดโดยจัดหาวัสดุปรับปรุงดิน
- 5) การรณรงค์งดเผาฟางและไกลบตอซัง

7.2.2 การบริหารจัดการน้ำ

- 1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

7.2.3 การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

2) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับรูปแบบ (Zoning by Agri-Map)

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการรักษาพันธุ์ข้าวและการจัดการโรค/แมลง (ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี)

1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP) (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุบลราชธานี)

2.3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

3) เขตปศุสัตว์ และเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ ส่งเสริม/สนับสนุนการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุบลราชธานี)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนปรากฏว่า ประชาชนต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแก้ปัญหาดินเสื่อมโทรมและฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การขาดแคลนน้ำ ปรับรูปที่ดินและเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตให้เหมาะสมกับที่ดิน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน และการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลไร่ใต้ กรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์เบื้องต้น ดังต่อไปนี้

ปัญหาของตำบลไร่ใต้ ในภาพรวมสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 4 ประการ คือ (1) ปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน และขาดธาตุอาหารในดิน ได้แก่ ดินกรด ดินทรายจัดและดินลูกรัง (2) ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ระบบคลองส่งน้ำในตำบลและสระเก็บน้ำไม่มีน้ำกักเก็บตลอดปี และน้ำอุปโภคไม่เพียงพอในชุมชน วัชพืชในแหล่งน้ำ ไม่สามารถใช้น้ำในลำห้วยและแหล่งน้ำสาธารณะได้ (3) ปัญหาพื้นที่ทำกิน เกษตรกรไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ไม่มีกรรมสิทธิ์จึงไม่สามารถเข้าร่วมโครงการหรือการสนับสนุนจากภาครัฐได้ (4) ปัญหาการประกอบอาชีพเกษตรกร ขาดแคลนแรงงานและราคาผลผลิตตกต่ำ ตลาดรับซื้อในราคาถูก ปัญหาดังกล่าวนี้นำส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชน

ในกรณีของปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดินตำบลไร่ใต้นั้น พบได้ทั้งในที่ดอนและที่ลุ่ม พื้นที่ดินปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่พบปัญหาดินตื้น พื้นที่ดินเป็นทรายจัดบางแห่งดินตื้นซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำที่เป็นประโยชน์ต่อพืชไร่ รวมทั้งปริมาณธาตุอาหารพืชในดินมีปริมาณต่ำ ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตพืช ผลผลิตที่ได้มีปริมาณและคุณภาพในระดับต่ำ จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเฉพาะเพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรกรรมในพื้นที่ให้สูงขึ้นรวมถึงการป้องกันระบบนิเวศน์ มิให้เสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ในเขตนี้

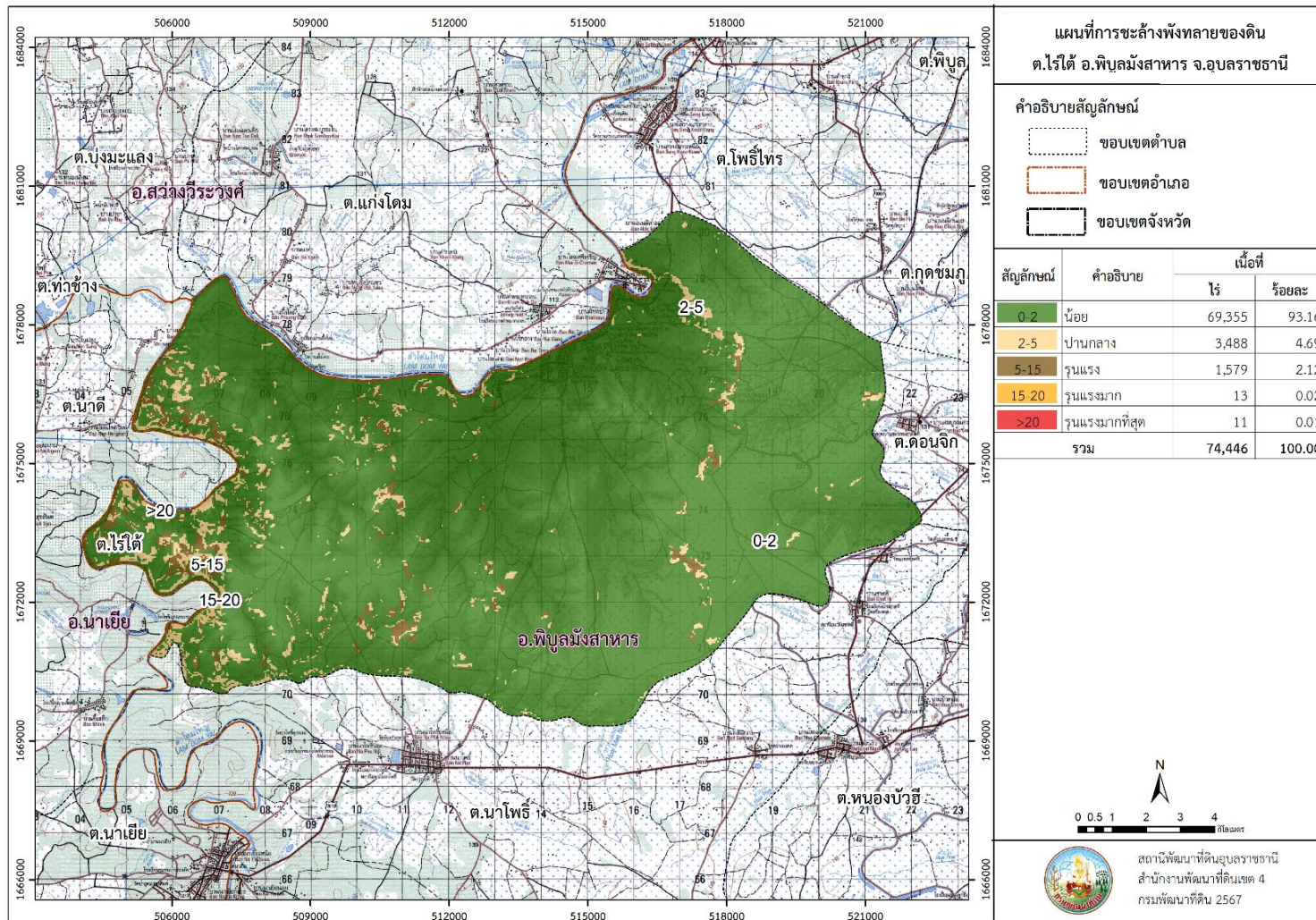
ประเด็นหลักจากข้อเสนอให้แก้ไขปัญหาระบบขาดปัญหาความเสื่อมโทรมของที่ดิน จะสรุปได้ว่า มี 8 ประการ คือ (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (2) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด โดยผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (3) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (4) การจัดหาวัสดุปรับปรุงดิน (5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด (6) การรณรงค์เฝ้าติดตาม (7) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (8) จัดทำโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารเชิงรุก (Agri-Map)

ในกรณีของปัญหาการขาดแคลนน้ำปัญหาการขาดแคลนน้ำ ได้แก่ น้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้งและแหล่งน้ำตื้นเขิน ประชาชนส่วนใหญ่ขาดเสถียรภาพในการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอในการทำเกษตรได้ตลอดทั้งปี จึงมีข้อเสนอแก้ไขปัญหาระบบขาดแคลนน้ำ 5 ประการ คือ (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (2) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (3) โครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะที่ตื้นเขิน และระบบน้ำประปาในชุมชน (4) โครงการขุดเจาะน้ำบาดาล และใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ (5) ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร สถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภค

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า “การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การขุดเจาะน้ำบาดาล และใช้ระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อส่งน้ำทางการเกษตร และสถานีสูบน้ำและท่อส่งน้ำอุปโภค-บริโภคสามารถสร้างเสถียรภาพในการบริหารจัดการน้ำได้ โดยสามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ตลอดทั้งปี ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้” (รูปที่ 7-1)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร่ได้ อำเภอบึงมะม่วง จังหวัดอุบลราชธานี

รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลไร่ได้ อำเภอบึงมะม่วง จังหวัดอุบลราชธานี

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน (เกษตรกรรม)	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตทำนา เนื้อที่ 47,681 ไร่	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	161,450
2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 5,313 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	1,500
3. เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,886 ไร่	1.2 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	122,500
4. เขตไม้ผล เนื้อที่ 935 ไร่	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	3,450
5. เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 75 ไร่	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	34,000
6. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 173 ไร่	1.5 การรณรงค์เฝ้าติดตาม	-
7. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,094 ไร่	2. การบริหารจัดการน้ำ	115,500
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	115,500
รวมทั้งสิ้น		276,950

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น
1. เขตทำนา เนื้อที่ 47,681 ไร่ 2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 5,313 ไร่ 3. เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,886 ไร่ 4. เขตไม้ผล เนื้อที่ 935 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี) 2. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว, กรมวิชาการเกษตร) 4. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุบลราชธานี) 5. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 6. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 7. ถ่ายทอดองค์ความรู้การรวมกลุ่ม การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และตลาด (มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี สำนักพัฒนาชุมชน) 8. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการเก็บรักษาหอมพันธุ์มันสำปะหลัง (กรมวิชาการเกษตร)
5. เขตปศุสัตว์ เนื้อที่ 75 ไร่ 6. เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 173 ไร่	1. สนับสนุนองค์ความรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสนับสนุน พันธุ์ปลา(ประมงจังหวัดอุบลราชธานี)
7. พื้นที่แหล่งน้ำ เนื้อที่ 1,094 ไร่	1. พัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุบลราชธานี) 2. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาลและการใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์(หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, สำนักงานพลังงานจังหวัด)

แผนการใช้ที่ดินตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลไร่ใต้ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
เขตเกษตรกรรม 1. เขตทำนา เนื้อที่ 47,681 ไร่ 2. เขตพืชไร่ เนื้อที่ 5,313 ไร่ 3. เขตไม้ยืนต้น เนื้อที่ 7,886 ไร่ 4. เขตไม้ผล เนื้อที่ 935 ไร่	1.การปรับปรุงบำรุงดิน														
	1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้ สารอินทรีย์	ราย	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พต.
	1.2 ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยพืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	122,500	122,500	122,500	122,500	122,500	612,500	พต.
	1.3 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	1	3	3	3	3	13	3,450	10,350	10,350	10,350	10,350	44,850	พต.
	1.4 การส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ ที่ดินกรดโดยจัดหารั้วปรับปรุง ดิน	ตัน	20	50	50	50	50	220	34,000	85,000	85,000	85,000	85,000	374,000	พต.
	1.5 รมรณคืเือกอบตอซัง	ไร่	-	5	5	5	5	20	-	50,000	50,000	50,000	50,000	200,000	พต.
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา นอกเขตชลประทาน	บ่อ	5	5	5	5	5	25	115,500	115,500	115,500	115,500	115,500	2,887,500	พต.
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการ ชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการ อนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	-	30,000	30,000	30,000	30,000	120,000	-	36,000	36,000	36,000	36,000	144,000	พต.
	3.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (Zoning by Agri-Map)	ไร่	-	200	200	200	200	800	-	500,000	500,000	500,000	500,000	2,000,000	พต.
รวมเป้าหมายดำเนินงานและงบประมาณ														6,270,350	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ

และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา:

<https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>. 1 มีนาคม 2566.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) รายจังหวัด รายอำเภอ และราย

ตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา:

<http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2566. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด ราย

อำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>.

1 มีนาคม 2567.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. สถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวง

ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.

กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนา

ที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

บัณฑิต ต้นศิริ และ คำรณ ไทรพัก. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน (Qualitative Land

Evaluations) สำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตร

และสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ใต้. 2567. วิสัยทัศน์ พันธกิจ. แหล่งที่มา <https://www.raitai.go.th/event>.

27 กันยายน 2567.

สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 4
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
130 ต.ท่าช้าง อ.สว่างวีระวงศ์ จ.อุบลราชธานี 34190
Call Center 045-210830

Email: ubn01@ladd.go.th

<http://orgweb.ladd.go.th>

